

İSTİKLAL MARŞI KELİME BİLGİSİ VE BAL GİBİ İSTİKLALE YÜRÜYÜRÜZ OYUNU

Öğrenciler: Y.Dođuhan Korkmaz ve M.Emre KARADENİZ

Danışman: Hidayet TERCİ – www.fencebilim.com

Okul: Türk Telekom Anadolu İmam Hatip Ortaokulu

Yıl: 2019

Başarı: TÜBİTAK Bölge Birincisi – Türkiye Finalisti

Proje Özeti

Vatanımız dünya üzerindeki yerinden dolayı çok büyük öneme sahiptir. Tarihimizde sürekli savaş hali olmuştur. Hala ülkemizi zayıflatmak isteyen iç ve dış güçler her türlü yola başvurmaktadır. Her gün istiklal savaşı veriyoruz. Milletimiz özgürlüğüne, bağımsızlığına düşkündür ve kimsenin buyruğu altında yaşamaz. Bu sebeple tarihimizi, İstiklal Marşımızı, Gençliğe Hitabeyi çok iyi bilmeli ve sürekli hatırlamalıyız. Vatan, bayrak, millet sevgisini canlı tutmalıyız. İstiklal marşındaki kelimeleri bilirsek daha iyi anlarız. Bu sebeple bu çalışmada ortaokul öğrencilerin İstiklal Marşı kelime bilgisini araştırdık.

İstiklal marşımızdan bilemediğimiz kelimeleri belirleyerek form oluşturduk. Formu 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında okuyan arkadaşlarımıza öğretmen kontrolünde dağıttık. Formda bulunan 23 kelimenin yanlarındaki boşluklarına anlamlarını yazmalarını istedik. Türk Dil Kurumu sözlüğünden cevap anahtarı oluşturduk. Formalardaki cevaplar doğru ise 1 yanlış ise 0 olarak işaretledik. Microsoft Excel programında sınıflara göre tablolar oluşturduk. Verilen cevapları işledik. Kelimelerin doğru cevaplama yüzdelerini bulduk. Sınıf seviyesi ve cinsiyete göre karşılaştırdık.

Öğrenciler genel olarak istiklal marşı kelimelerini bilme seviyesi %30 seviyelerinde oldu. Sınıf veya cinsiyet anlamında dikkate değer bir fark görülmedi. Öğrencilerin hiç bilmediği veya çok az bilinen kelimeler; Mücerret, bent, garp, vecd, mabet, arş, cüda, izmihlal oldu. İstiklal Marşı kelimelerinin birçoğunu bilmeyişimiz üzücüdür. İstiklal Marşı, şehitlerimizin, gazilerimizin kanı ile yazıldı. İstiklal Marşı kelimelerinin tüm arkadaşlarımızın öğrenmesi için “Bal Gibi İstiklale Yürüyoruz” oyununu geliştirdik. Oyun kurallarını belirleyerek uygulama yaptık. Oyunla ilgili düşüncelerini aldık. Arkadaşlarımız oyunu, oyun tahtasını çok beğendi ve eğlenerek yarıştılar. İstiklal Marşı hakkında ne kadar bilmedikleri bilgiler olduğunu kavradı. İstiklal Marşı kelime ve bilgilerini oynayarak ve eğlenerek öğrendiler.

Anahtar Kelimeler: İstiklal Marşı, Mehmet Akif Ersoy, Kelime Bilgisi, Marş, TDK

Proje Raporu

İSTİKLAL MARŞI KELİME BİLGİSİ VE BAL GİBİ İSTİKLALE YÜRÜYÜRÜZ OYUNU

İçindekiler

	<u>Sayfa No</u>
Projenin Adı	2
İçindekiler	2
1. Giriş	2
2. Yöntem	3
3. Bulgular	4
4. Sonuç ve Tartışma	6
5. Öneriler	10
6. Kaynakça	10

1. Giriş

Vatanımız dünya üzerindeki yerinde dolayı çok büyük öneme sahiptir. Tarihimizde sürekli savaş halinde olmuştur. Anadolu'da bir sürü uygarlıklar gelip geçmiştir. Hala ülkemizi zayıflatmak isteyen iç ve dış güçler her türlü yola başvurmaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin kurulması için atalarımız şehit oldu gazi oldu ve istiklalimizi kazandılar. Fakat her gün istiklal savaşı veriyoruz. Milletimiz özgürlüğüne, bağımsızlığına düşkündür ve kimsenin buyruğu altında yaşayamaz. Bu sebeple tarihimizi, İstiklal Marşımızı, Genliğe Hitabeyi çok iyi öğrenmeli sürekli hatırlamalıyız. Vatan, bayrak, millet sevgisini canlı tutmalıyız. Bunun için kelime bilgisi çok önemlidir. İstiklal marşındaki kelimeleri bilirsek çok daha anlarız. Bu sebeple ortaokul seviyesindeki öğrencilerin İstiklal Marşımızdaki kelime bilgisini, en çok bilmedikleri kelimeleri araştırdık. Bilinmeyen kelimeleri eğlenceli ve yarışma şeklinde oynayabilecekleri bir öğretim aracı geliştirdi. Oynanma yönergesini yazarak okuldaki arkadaşlarımıza uyguladık. Çalışma ile ilgili düşüncelerini aldık. Arkadaşlarımızı kelime yarışı yaparken gözlemlerimizi not ettik.

İstiklal Marşı da birçok zaferleri, fedakârlıkları, acı olayları, hayalleri ve milletin ideallerini içinde barındırması yönüyle milletin yaşantılarından, ortak paydalarından doğmuş, millet olma bilincini en derin şekliyle hissettiren en önemli değerlerden birisidir (1). İstiklal Marşı Müslüman Türk milletinin bütün değerlerini, yüceliklerini, güzelliklerini dile getiren, milletin yaşama gayesini tespit ve ilan eden bir bildiridir (2). İstiklal Marşı bir milletin ortak duygularını, heyecanlarını, ümitlerini, birlikte var olma ve yaşama azmini, millî birlik inancını terennüm eden ahenkli bir şiirdir (3).

İstiklal Marşı bir dil birikiminin ürünüdür. Zengin bir dil mirasının kelimeleriyle yazılmıştır. Âkif'in dile hâkimiyeti İstiklal Marşı'nda belli olur. Kelimelerde kültürler gizlidir. Kavramların içinde bir milletin hafızası sindirilmişdir. Birinci kıtadan itibaren bazı örnekler vermek gerekirse sancak, ocak, millet, kurban, hilâl, helâl, Hak, istiklal, iman, şehit, cennet, vatan, mabet, ezan, şahadet, din, hürriyet gibi kelimeler kültürel boyutuyla ve tarihî birikimiyle özel anlamlar arz etmektedir. Bu kelimelerde asırların hatırası vardır. Zaferler, acılar, bağımsızlık, ocağın tütmesi gibi kültürel değerler esrarlı bir

terkiple nesilden nesile aktarılır. İstiklal Marşı'nın mısralarına serpiştirilmiş bu anahtar kelimelerle kuşaklar arasında vatan, millet, şehitlik gibi hususlarda değerler aktarımı yapılmaktadır (4). Her milletin bir destanı ve o destanı geçmişten gelece aktaran marşları vardır. Bizim en büyük destanımızı olan kurtuluş savaşının marşı İstiklal Marşıdır. Bu marş geçmiş unutmaya der. Bu marş bu toprakların çok zor kazanıldığını haykırır. Bu marş biz gençlere çok şeyler hatırlatır, çok dersler verir.

2. Yöntem

İstiklal marşımızdan bilemediğimiz kelimeleri listeledik. Bilemediğimiz kelimeleri tablo haline getirdik. Tablo 1'de görüldüğü gibi ortaokul öğrencilerine vermek üzere form oluşturduk. Ortaokulda 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında okuyan arkadaşlarımıza öğretmen kontrolünde dağıttık. Öğrencilere formda bulunan 23 kelimenin yanlarındaki boşluklarına anlamlarını yazmalarını istedik. Öğrenciler formu doldurdu.

Tablo 1. İstiklal Marşı Kelime Bilgi Formu					
Sınıf Seviyeniz:			Cinsiyet:		
1	Şafak	13	Hüda
2	Sancak	14	Cüda
3	Çehre	15	Mabet
4	Celal	16	Namahrem
5	Hak	17	Ebedi
6	İstiklal	18	Vecd
7	Bent	19	Naaş
8	Garp	20	Mücerret
9	Serhat	21	Arş
10	Medeniyet	22	İzmihlal
11	Hayâ	23	Hürriyet
12	Şüheda			

Tablo 1'deki kelimelerin doğruluğunu oluşturmak için değerlendirme anahtarı oluşturduk. Kelimelere verilen cevaplar Tablo 2'deki cevap anahtarına bakılarak doğru ve yanlış olarak işaretledik. Doğru cevaplara 1, yanlış cevaplara 0 rakamlarını verdik.

Tablo 2. Kelimleri Değerlendirme Ölçütleri (Doğru:1 ise Yanlış:0)		
1	Şafak	Güneş doğmadan az önce beliren aydınlık, askerlerin terhis olması
2	Sancak	Bayrak, Gemilerin sağ yanı
3	Çehre	Yüz, sima, görünüş
4	Celal	Büyüklik, ululuk, öfke, kızgınlık
5	Hak	Adalet, Emek karşılığı ücret
6	İstiklal	Bağımsızlık
7	Bent	Set, su için yapılan engel
8	Garp	Batı
9	Serhat	Sınır boyu
10	Medeniyet	Uygarlık, toplum
11	Hayâ	Utanma duygusu, utanç, utanma
12	Şüheda	Şehitler
13	Hüda	Allah, Rab, Tanrı
14	Cüda	Ayrı, ayrı kalmak
15	Mabet	Tapınak, ibadet edilen yer, cami, mescit
16	Namahrem	Yabancı, el
17	Ebedi	Sonsuz, ölümsüz
18	Vecd	Hayranlık duyma, muhabbet, kendinden geçerek unutacak kadar ilahi bir aşk hali
19	Naaş	Ceset, ölen insanın vücudu

20	Mücerret	Yalnız, tek, halis, saf, katışıksız, karışık olmayan, tek başına
21	Arş	İslam inancına göre göğün en yüksek katı
22	İzmihlal	Yıkılma, çökme
23	Hürriyet	Özgürlük, bağımsızlık

Çalışmaya 5. sınıflardan 28 öğrenci, 6. sınıflardan 22 öğrenci, 7. Sınıflardan 30 öğrenci ve 8. sınıflardan 25 öğrenci katıldı. Öğrencilerden 53 tanesi kız ve 51 tanesi erkek olmak üzere toplamda 104 öğrenci araştırmaya katıldı. Öğrencilerin sınıf ve cinsiyet durumu Tablo 3’de görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrenci Bilgileri

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
5	16	12	28
6	11	10	21
7	14	16	30
8	12	13	25
Toplam	53	51	104

Microsoft Excel programına kelime, sınıf ve cinsiyet tabloları oluşturuldu. Formlardaki kelimelere göre verilen cevaplar 1 ve 0 olarak girdik. Ortalamalar alınarak kelimelere verilen doğru cevaplama oranları tesit edildi.

3. Bulgular

Yaptığımız araştırmada sınıf seviyelerine göre, cinsiyete göre ve genel olarak sonuçlar elde edildi.

Tablo 4. Beşinci Sınıf Öğrencilerinin İstiklal Marşı Kelimelerini Bilme Düzeyleri

Katılımcı Sınıf ve Cinsiyet	İstiklal Marşı Kelimeleri																							
	Şafak	Sancak	Çehre	Celal	Hak	İstiklal	Bent	Garp	Serhat	Medeniyet	Haya	Şüheda	Hüda	Cüda	Mabet	Namahrem	Ebedi	Vecd	Naaş	Mücerret	Arş	İzmihlal	Hürriyet	
5. Sınıf Kız Ortalama	%69	%69	%25	%63	%6	%63	%38	%44	%44	%38	%56	%50	0	%31	0	%25	%44	0	%25	0	0	0	%25	%30
5. Sınıf Erkek Ortalama	%68	%64	%22	%61	%7	%71	%25	%57	%46	%50	%64	%47	0	%25	0	%18	%53	%3	%22	0	%14	%3	%22	%32
5. Sınıf Genel Ortalama	%68	%67	%23	%62	%7	%67	%31	%50	%45	%44	%60	%48	0	%28	0	%22	%48	%1	%23	0	%7	%2	%23	%31

5. sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplara göre, hüda, mabet ve mücerret kelimelerinin anlamını hiç öğrenci bir bilemedi. Kelimelerden vecd %1, arş %7, izmihlal %2, hak %7 oranlarında bilindi. Tüm kelimelerin bilinme oranı %31 seviyesinde oldu. En yüksek oranlarda bilinen şafak, sancak, celal ve haya kelimeleri oldu. Kelimeleri bilmede cinsiyet olarak önemli bir fark görmedik.

Tablo 5. Altıncı Sınıf Öğrencilerinin İstiklal Marşı Kelimelerini Bilme Düzeyleri

Katılımcı Sınıf ve Cinsiyet	İstiklal Marşı Kelimeleri																							
	Şafak	Sancak	Çehre	Celal	Hak	İstiklal	Bent	Garp	Serhat	Medeniyet	Haya	Şüheda	Hüda	Cüda	Mabet	Namahrem	Ebedi	Vecd	Naaş	Mücerret	Arş	İzmihlal	Hürriyet	
6. Sınıf Kız Ortalama	%91	%82	%64	%55	%36	%55	0	0	%9	%9	%9	0	0	%9	0	%9	%73	0	%9	0	%18	0	%73	%26
6. Sınıf Erkek Ortalama	%95	%90	%71	%43	%52	%48	0	0	%5	%10	%23	%32	0	%5	%14	%5	%71	0	%10	0	%10	0	%72	%28
6. Sınıf Genel Ortalama	%93	%86	%67	%49	%44	%51	0	0	%7	%9	%16	%16	0	%7	%7	%7	%72	0	%9	0	%14	0	%72	%27

6. sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplara göre; Vecd, bent, garp, izmihlal ve mücerret kelimelerinin anlamını hiç bir öğrenci bilemedi. Kelimelerden serhat %7, medeniyet %9, cüda %7, mabet %7, namahrem %7, naaş %9 düşük oranlarda bilindi. Genel olarak kelimelerin bilinme oranı %27 seviyesinde oldu. En yüksek oranlarda şafak, sancak, çehre, ebedi ve hürriyet kelimeleri bilindi. Kelimeleri bilmede cinsiyet olarak önemli bir fark görmedik.

Tablo 6. Yedinci Sınıf Öğrencilerinin İstiklal Marşı Kelimelerini Bilme Düzeyleri

Katılımcı Sınıf ve Cinsiyet	İstiklal Marşı Kelimeleri																							
	Şafak	Sancak	Çehre	Celal	Hak	İstiklal	Bent	Garp	Serhat	Medeniyet	Haya	Şüheda	Hüda	Cüda	Mabet	Namahrem	Ebedi	Vecd	Naaş	Mücerret	Arş	İzmihlal	Hürriyet	
7. Sınıf Kız Ortalama	%36	%64	%64	%64	%36	%71	0	0	0	%29	0	%57	%7	%7	%21	%36	%71	0	%50	0	%7	%7	%71	%30
7. Sınıf Erkek Ortalama	%30	%70	%60	%54	%46	%70	%3	%3	0	%24	0	%50	%3	%3	%10	%21	%80	0	%50	0	%3	%3	%73	%29
7. Sınıf Genel Ortalama	%33	%67	%62	%59	%41	%71	%2	%2	0	%26	0	%54	%5	%5	%16	%28	%76	0	%50	0	%5	%5	%72	%30

7. sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplara göre; Garp, haya, vecd ve mücerret kelimelerinin anlamını hiç bir öğrenci bilemedi. Kelimelerden bent %2, garp %2, hüda %5, cüda %5, arş %5, izmihlal %5 düşük oranlarında bilme oldu. Genel olarak kelimelerin bilinme oranı %30 seviyesinde oldu. Kelimeleri bilmede cinsiyet olarak önemli bir fark görmedik.

Tablo 7. Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin İstiklal Marşı Kelimelerini Bilme Düzeyleri

Katılımcı Sınıf ve Cinsiyet	İstiklal Marşı Kelimeleri																							
	Şafak	Sancak	Çehre	Celal	Hak	İstiklal	Bent	Garp	Serhat	Medeniyet	Haya	Şüheda	Hüda	Cüda	Mabet	Namahrem	Ebedi	Vecd	Naaş	Mücerret		Arş	İzmihlal	Hürriyet
8. Sınıf Kız Ortalama	%50	%75	%58	%42	%25	%92	0	%33	0	%33	%17	%17	%67	%17	0	%8	%92	0	%42	0	0	%8	%41	%31
8. Sınıf Erkek Ortalama	%48	%76	%52	%48	%36	%84	%8	%40	0	%36	%8	%12	%76	%12	0	%4	%77	0	%52	0	0	%4	%59	%32
8. Sınıf Genel Ortalama	%49	%75	%55	%45	%30	%88	%4	%32	0	%35	%13	%14	%71	%14	0	%6	%84	0	%47	0	0	%6	%50	%32

8. sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplara göre; Serhat, mabet, arş, vecd ve mücerret kelimelerinin anlamını hiç bir öğrenci bilemedi. Kelimelerden bent %4, namahrem %6, izmihlal %6 oranlarında oldu. Genel olarak kelimelerin bilinme oranı %32 seviyesinde oldu. Cinsiyet olarak önemli bir fark görmedik.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin değerlendirmesi Tablo 8’de görülmektedir.

Tablo 8. 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin İstiklal Marşı Kelimelerini Ortalama Bilme Düzeyleri

Katılımcı Sınıf ve Cinsiyet	İstiklal Marşı Kelimeleri																							
	Şafak	Sancak	Çehre	Celal	Hak	İstiklal	Bent	Garp	Serhat	Medeniyet	Haya	Şüheda	Hüda	Cüda	Mabet	Namahrem	Ebedi	Vecd	Naaş	Mücerret		Arş	İzmihlal	Hürriyet
5, 6, 7, 8. Sınıf Kız Ortalama	%61	%72	%53	%56	%26	%70	%9	%19	%13	%27	%21	%31	%18	%16	%5	%2	%70	0	%31	0	%6	%4	%53	%30
5, 6, 7, 8. Sınıf Erkek Ortalama	%60	%75	%51	%51	%35	%68	%9	%25	%13	%30	%24	%35	%20	%11	%6	%12	%70	%9	%33	0	%7	%3	%56	%30
5, 6, 7, 8. Sınıf Genel Ortalama	%61	%74	%52	%54	%30	%69	%9	%22	%13	%28	%22	%33	%19	%14	%6	%16	%70	%4	%32	0	%7	%3	%54	%30

5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin verdiği cevaplara göre; mücerret kelimesinin anlamı hiç bir öğrenci bilemedi. Kelimelerden bent %9, garp %2, vecd %4, mabet %6, arş %7, izmihlal %3 düşük oranlarında oldu. Genel olarak kelimelerin bilinme oranı %30 seviyesinde oldu. Cinsiyet olarak önemli bir fark görmedik.

4. Sonuç ve Tartışma

Öğrenciler genel olarak istiklal marşı kelimelerini bilme seviyesi %30 seviyelerinde oldu. Sınıf veya cinsiyet anlamında dikkate değer bir fark görülmedi. Öğrencilerin hiç bilmediği veya çok az bilinen kelimeler (mücerret, bent, garp, vecd, mabet, arş, cüda, izmihlal) oldu. Sürekli okuduğumuz, sınıflarımızda asılı olan, Türkçe derslerinde öğrendiğimiz İstiklal Marşı kelimelerinin birçoğunu bilmeyişimiz üzücüdür. İstiklal Marşı atalarımızın şahadeti ile yazıldı. Şehitlerimizin, gazilerimizin kanı ile yazıldı. Biz bu çalışma ile önce kendimiz kelimeleri öğrendik.

İstiklal Marşı kelimelerinin tüm arkadaşlarımızın öğrenmesi için “Bal Gibi İstiklale Yürüyoruz” oyununu geliştirdik. Bu oyun Resim 1 ve Resim 2’de görülmektedir. Her bir peteğin içinde daire tahta vardır.

Resim 1. İstiklal Marşı Kelime Bilgisi Oyun Tahtası 1

Resim 2. İstiklal Marşı Kelime Bilgisi Oyun Tahtası 2

Resim 3 ve Resim 4’de görüldüğü gibi dairelerin iç tarafında istiklal marşı kelimelerini yazdık.

Resim 3. İstiklal Marşı Kelime Daireleri

Resim 4. İstiklal Marşı Bilinmeyen Kelimeler

İstiklal marşı hakkında daha fazla bilgi sahibi olunması için sorular ekledik. Sorular Resim 5’de görüldüğü gibidir.

Resim 5. İstiklal Marşı Bilgi Soruları

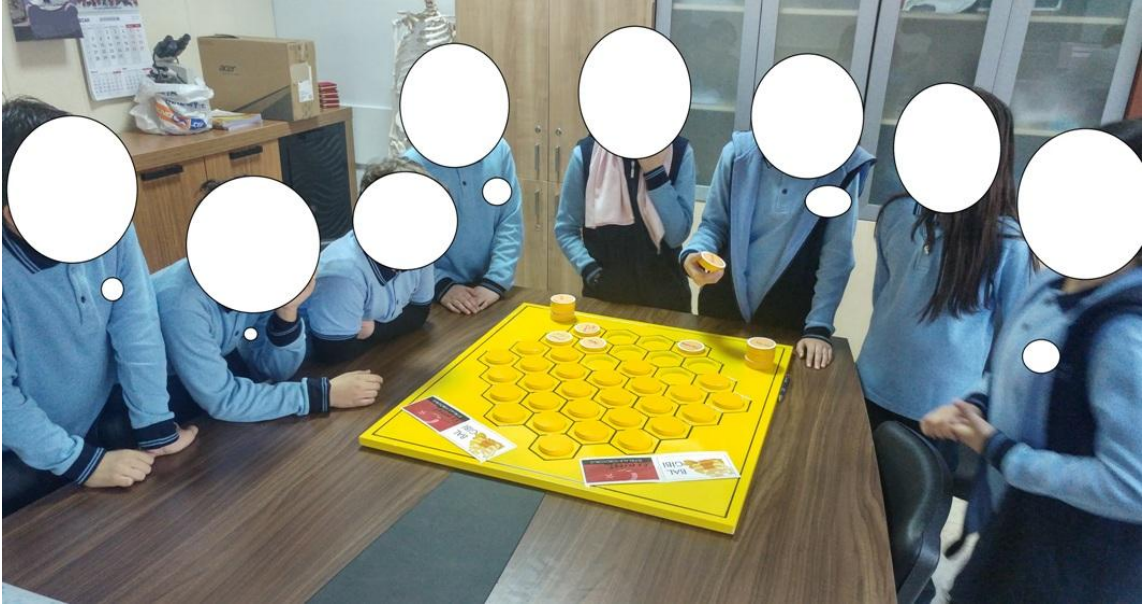
Oyun kurallarını Tablo 9'daki gibi belirledik.

Tablo 9. "Bal Gibi İstiklale Yürüyoruz" Oyun Kuralları

OYUN KURALLARI

- 1- İki veya üç kişi ile yarışma şeklinde oynanır.
- 2- Kura çekimi ile oyuncu sıralaması belirlenir.
- 3- Yarışmaya en alt sıradaki bir petekten başlanır.
- 4- Kelime anlamını veya soruyu bilen istediği komşu peteğe geçer.
- 5- Kelime anlamını veya soruyu bilmeyen bekler. Sıradaki oyuncu devam eder.
- 6- Bir oyuncu en fazla 3 kelime veya soru bilemez.
- 7- Oyuncu dört kez bilemediğinde elenir.
- 8- En tepedeki peteğe ilk ulaşan veya elenme durumunda en yukarı petekte olan birinciliği kazanır.

"Bal Gibi İstiklale Yürüyorum" oyununu okulda arkadaşlarımızla birlikte oynadık (Resim 6 ve Resim 7).

Resim 6. “Bal Gibi İstiklale Yürüyorum” Oyununu Oynanması 1

Resim 7. “Bal Gibi İstiklale Yürüyorum” Oyununu Oynanması 2

Arkadaşlarımız oyunu, oyun tahtasını çok beğendi. Eğlenerek yarıştılar. İstiklal Marşı hakkında ne kadar bilmedikleri bilgiler olduğunu kavradılar. Çalışma ile hem İstiklal Marşı gibi çok önemli bir konu hakkında bilgiler elde ettik. Bunun yanında bir oyun tasarlamış olduk.

5. Öneriler

- İstiklal Marşı'ndaki bilmeyen kelimeler Türkçe, Sosyal bilgiler, Din Kültürü ders kitaplarında işlenebilir.
- “Bal Gibi İstiklale Yürüyorum” oyunu çoğaltılarak tüm okullarda oynanması sağlanabilir.
- Okullarda İstiklal Marşı kelime bilgisi yarışması yapılabilir.

6. Kaynakça

- (1) Işcan, A. ve Şimşek, Y. (2012). Üniversite Öğrencilerinin İstiklal Marşı Algısı. Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(20), 348-360.
- (2) Düzdağ, E., (2006). İstiklal Şairi Mehmet Âkif Ersoy, Sayfa 28, İstanbul: Nesil Matbaacılık.
- (3) Çetin, N., (2011). İstiklal Marşı'mızın Tarihî, Edebî, Dinî ve Kültürel Kaynakları. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 133, sayfa 80.
- (4) Elmas, N. (2011). Mehmet Âkif'in Sanatı ile Millî Marş Olan Şiir. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, 133, 36-37.